

Belge	Adı	KIYMETLİ MADENLER PİYASASI VE KIYMETLİ MADENLER ÖDÜNÇ PİYASASI YÖNERGESİ
	Türü	YÖNERGE
	Kodu	31.YON.02
	Onay Tarihi	03/02/2017
	Revizyon Tarihi	18/03/2019
	Revizyon Numarası	03
	Hazırlayan	KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI DİREKTÖRLÜĞÜ
	Onaylayan	YÖNETİM KURULU

BORSA İSTANBUL A.Ş.

**KIYMETLİ MADENLER
PİYASASI VE KIYMETLİ
MADENLER ÖDÜNÇ PİYASASI
YÖNERGESİ**

İSTANBUL – 2017

BORSA İSTANBUL A.Ş.
KIYMETLİ MADENLER PİYASASI VE
KIYMETLİ MADENLER ÖDÜNÇ PİYASASI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Kıymetli Madenler Piyasasının ve Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasının işleyiş esaslarını ve kurallarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge;

- a) Borsada işlem görecekt kıymetli madenlere,
 - b) Emirlerin iletilmesine ve eşleştirilmesine,
 - c) İletilen emirlere ve gerçekleşen işlemlere ilişkin olarak Borsa tarafından üretilecek raporlara,
 - ç) Borsa kaydına alınan fiyatlara, işlem miktarlarına ve bunların ilanına,
 - d) Teminatlara ve işlem limitlerine,
 - e) Gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesine,
 - f) Rafinerilere,
 - g) Dönüşüm işlemlerine,
 - ğ) Ödünç Piyasası işlemlerine,
 - h) Ücret ve komisyonlara
- ilişkin usul ve esasları düzenler.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar ile İlgili Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği ve aynı tarihli ve sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğine dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) 32 Sayılı Karar: 11/08/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,
- b) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- c) Dönüşüm işlemleri: KMP’de işlem gören standart işlenmemiş altınların farklı ağırlıktaki ve/veya farklı ayardaki standart işlenmemiş altınlara dönüştürülmek üzere aracı kuruluşların kendi aralarında veya aracı kuruluşların rafineriler ile gerçekleştirdiği özel bir faaliyet türünü,

- ç) Genel Müdür: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Genel Müdürünü,
- d) Has miktar: Belirli bir tip kıymetli maden içinde bulunan o kıymetli madenin saf miktarını,
- e) İşlem Sistemi: KMP'de kullanılan elektronik işlem sistemini,
- f) İşlem yapma yetkisi verilenler: Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde Borsaya üye olarak veya üçüncü fıkrası çerçevesinde Borsaya üye olmadan Kıymetli Madenler Piyasasında işlem yapma yetkisi verilenleri,
- g) Kıymetli maden: 32 Sayılı Karar'da tanımlanan ve standartları belirlenen kıymetli madenleri,
- ğ) KMKTP: Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasalarını,
- h) KMP: KMKTP bünyesindeki Kıymetli Madenler Piyasasını,
- ı) KMÖP: KMKTP bünyesindeki Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasını,
- i) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- j) LBMA: Londra Külçe Piyasası Birliğini,
- k) LPPM: Londra Platin ve Paladyum Piyasasını,
- l) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- m) Piyasalar: KMP ve KMÖP'yi,
- n) Rafineri: Müsteşarlık tarafından yapılan düzenlemeler çerçevesinde Borsaca belirlenen rafineriler listesinde yer alan kıymetli madenleri Borsada işlem görecekt rafinerileri,
- o) Rafineri Tebliği: 18/11/2006 tarihli ve 26350 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/1 sayılı Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliği,
- ö) Seans: Borsa bünyesindeki piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin alım satım için açık oldukları zaman dilimini,
- p) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'yi,
- r) Takas Merkezi: Para veya kıymetli maden takası ile sorumlu Borsa bünyesinde bulunan birimi veya Borsa tarafından takas merkezi olarak görevlendirilen kurumları ve kuruluşları,
- s) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
- ş) Üye: Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden Kıymetli Madenler Piyasasında veya Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasında işlem yapmak üzere yetkilendirilenleri,
- t) Yönetim Kurulu: Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulunu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşlem Görecekt Kıymetli Madenlere İlişkin Esaslar

İşlem görecekt kıymetli madenler

MADDE 5- (1) Piyasalarda, 32 Sayılı Karar'da tanımlanan ve standartları belirlenen standart ve standart dışı kıymetli madenler işlem görebilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kıymetli madenlerden hangilerinin hangi piyasalarda işlem görebileceğini Genel Müdür belirler.

Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin üzerinde bulunması gereken unsurlar

MADDE 6- (1) KMP’de işlem görecekt standart işlenmemiş kıymetli madenlerin bu Yönergenin 53 üncü maddesinde belirtilen Rafineri Listelerinde yer alan rafinerilerin ayar damgasını taşımaları ve her bir külçe ve bar üzerinde rafinerinin amblemi ya da damgası, külçe seri numarası, ağırlığı ile saflık ayarının bulunması zorunludur.

(2) Bu Yönergenin 53 üncü maddesinde belirtilen Rafineri Listesi’nde yer alan rafinerilere ait standart ayarda granül gümüşler; kapalı granül ambalajında olması, ambalajın üzerinde mühür, ayar, ağırlık ve rafineri ismi ya da amblemi bulunması halinde standart granül olarak Borsada işlem görür.

(3) Üzerinde ağırlık bilgisi bulunmayan kıymetli madenler ayar raporunda, sertifikada, rafineri tarafından düzenlenen raporda veya ithalat belgesinde yer alan ağırlık bilgilerinden herhangi biri ile kayda alınır ve işlem görür.

Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin yüzeysel özellikleri ve şekilleri

MADDE 7- (1) KMP’de işlem görecekt külçe ve barların yüzeysel özellikleri ile şekillerini belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Bar, külçe ve granül tipleri ve ağırlıkları

MADDE 8- (1) Borsada işlem görecekt standart işlenmemiş kıymetli madenlerin bar, granül ve külçe tipleri ve bunların ağırlıkları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler

MADDE 9- (1) 32 Sayılı Karar’da belirlenen standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin KMP’de satışı için, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu kurumun yetkilendirdiği kuruluşlardan alınan ayar raporunun, ithalattan sonra Borsada ilk defa işlem görüyorsa gümrük beyannamesinin ve ithalat bilgi formunun işlem yapma yetkisi verilenlerce Borsaya teslimi zorunludur. Bu belgelere Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslara göre elektronik ortamda erişim sağlanması durumunda belge asıllarının Borsaya teslim zorunluluğu kaldırılabilir.

(2) KMP’de işlem gören standart dışı kıymetli madenlerin düzenlenmiş olan ayar raporuna uyumundan, ilgili kıymetli madeni Borsaya teslim eden sorumludur.

(3) Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek esaslara göre standart dışı kıymetli madenlerin ayar raporuyla uyumunu kontrol amacıyla gerekli numunelerin alınması sağlanarak, söz konusu numuneler gerektiğinde Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne veya belirlenen bir başka ayar evine analiz için gönderilebilir. Bu işlemlerle ilgili tüm masraflar ve vergiler ithalatı yapan üye tarafından karşılanır.

(4) Yönetim Kurulu, standart dışı kıymetli madenlerin işlem görmesine ilişkin esasları belirlemeye yetkilidir.

İthal edilen kıymetli madenin Borsaya teslimi

MADDE 10- (1) KMP’de üyeler tarafından ithal edilen işlenmemiş kıymetli madenler 32 Sayılı Karar’da belirlenen süre içinde Takas Merkezine teslim edilir.

(2) İthal ettiği işlenmemiş kıymetli madeni bu maddenin birinci fıkrasına göre Takas Merkezine teslim etmeyenlere, şartları Yönetim Kurulu tarafından belirlenip Kurulca onaylanan cezai komisyon ve gecikme faizi uygulanır.

(3) İthal edilen standart kıymetli madenlerin bu Yönergenin 8 inci maddesinde belirlenen niteliklere sahip olmaması halinde söz konusu kıymetli madenler Borsa tarafından kabul edilmez ve ilgili Gümrük Müdürlüğüne bilgi verilir.

(4) İthalat yolu ile gelen standart dışı kıymetli madenler 32 Sayılı Karar’da belirtilen süre içinde ithalat beyan belgesi ile birlikte Borsa saklama kasasına getirilebileceği gibi, bu süre içinde Borsa görevlilerince Borsa tarafından uygun görülen yerde de kontrol edilebilir. Bu durumda ayrıca hizmet bedeli alınabilir. Borsa dışında yapılan kontrollere ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca düzenlenir.

Cevherden üretilen kıymetli madenler

MADDE 11- (1) Rafinerilerde rafinaj işlemine tabi tutularak standart hale getirilen yurt içinde cevherden üretilen bar, külçe ve granül şekillerindeki kıymetli madenler, rafinaj işleminin tamamlanmasını müteakip Rafineri Tebliğinde belirlenen süre içinde Takas Merkezine teslim edilir ve ilk alım satım işlemleri KMP’de gerçekleştirilir.

(2) Rafinaj işlemine tabi tutulmayan yurt içinde cevherden üretilen dore bar, granül ve diğer şekillerdeki altın dışındaki standart dışı kıymetli madenler Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu Kurumun belirleyeceği kuruluşlarca düzenlenecek ayar raporunda yer alan brüt miktarlarına, has miktarına ve ayarına göre işlem görür. Bu kıymetli madenler Borsa kasasına Yönetim Kurulu tarafından belirlenen belgeler ile birlikte teslim edilir ya da Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslara göre Borsa dışında kontrol edilerek işlem görmesi sağlanır. Müsteşarlık tarafından uygun görülen özel durumlardaki cevherden üretilen standart dışı altın için de bu madde hükümleri uygulanır.

(3) Kıymetli maden üreticileri cevherden ürettikleri kıymetli madenleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek dönemler itibariyle Borsaya bildirmekle yükümlüdürler.

(4) Teslimatta ve bildirimlerde uyulması gereken diğer usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(5) Cevherden üretim sırasında ortaya çıkan her tür ve formdaki (cüruf, kırık karbon, konsantre vb) kıymetli madenlerin işlem görme usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından ayrıca belirlenir.

Kıymetli madenlerin işlem görme zorunluluğu

MADDE 12- (1) İthalat yoluyla gelen ya da cevherden üretilen daha önce Borsada işlem görmemiş standart ve standart dışı kıymetli madenlerin Borsaya teslim edilerek kasa girişinden sonra kasadan çıkması veya bir başka hesaba aktarılabilmesi için Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek özel durumlar dışında Borsa sistemi aracılığıyla işlem görmesi zorunludur.

(2) Cevherden üretilen ancak rafinaj işlemine tabi tutulmamış kıymetli madenlerin, ithalat yoluyla gelen standart dışı kıymetli madenlerin, büyük külçeler halinde ithal edilen ve daha küçük külçelere çevrilmek amacıyla rafinaj işlemine tabi tutulmak istenen kıymetli madenlerin rafinaj işlemi öncesi Borsa tarafından kontrolüne, Borsaya teslimine ve işlem görmesine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir.

(3) Borsada işlem gören kıymetli madenler, işlem yapma yetkisi verilenler arasında bu Yönergenin 27 nci maddesinde düzenlenen istisna dışında Borsa sistemi aracılığı ile el değiştirebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Emirler, Emirlerin Eşleştirilmesi ve İşlem Kuralları

Emir tipleri

MADDE 13- (1) Piyasalarda geçerli olacak emir tipleri, işlem fiyatına, işlem miktarına, işlem gören kıymetli madenin ve emri veren tarafın niteliğine göre Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Kıymetli maden ve emir tiplerine göre uygulanacak fiyat limitleri Piyasaların yönetimi tarafından piyasa koşullarına göre belirlenir.

(3) Emirlerin verilmesine ilişkin usul ve esaslar ve emirlerde yer alacak unsurlar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Emirlerin Borsaya iletilmesi

MADDE 14- (1) Piyasalarda işlem yapma yetkisi verilenler emirlerini, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar, fiyat ve işlem limitleri dahilinde ve risk yönetim kuralları çerçevesinde işlem salonunda bulunan terminaller aracılığı ile veya uzaktan erişim yoluyla İşlem Sistemine iletirler.

(2) İşlem yapma yetkisi verilenler, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen sertifikasyon koşullarını sağlamak şartıyla İşlem Sistemine bir arayüz ile kendi işlem sistemlerini entegre edebilir.

(3) KMÖP’de emirler üyeler tarafından yazılı olarak ya da diğer elektronik iletişim yöntemleriyle de Borsaya ulaştırılabilir.

(4) Emirlerin hangi iletişim kanallarıyla ve teknik altyapıyla iletileceğine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

İşlem para ve ağırlık birimleri

MADDE 15- (1) KMP’de kıymetli madenler Türk Lirası veya Genel Müdür tarafından belirlenecek yabancı paralar üzerinden alınıp satılabilir. Parasal yükümlülükler işlemin gerçekleştirildiği para birimi ile yerine getirilebileceği gibi Genel Müdür tarafından belirlenen esaslara göre farklı para birimleri ile de yerine getirilebilir.

(2) Fiyat biriminin metal ağırlık biriminden farklı olduğu işlemlerde birim dönüşümlerinin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdür tarafından belirlenir.

Birim ve asgari emir miktarı

MADDE 16- (1) Piyasalarda kıymetli madenlerin işlem göreceği asgari emir miktarları ve ağırlık birimleri Genel Müdür tarafından belirlenir.

Seans ve takas zamanları

MADDE 17- (1) Piyasalarda gerçekleştirilecek seans ve takas günleri ve saatleri Genel Müdür tarafından belirlenir.

Piyasalarda emirlerin eşleştirilmesi

MADDE 18- (1) Emir geçerlilik kurallarına göre kabul edilen emirler, emir defterinde bekleyen karşı emir veya emirlerle Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslara göre kısmen ya da tamamen eşleşerek işleme dönüşebilir.

(2) İşlem yapma yetkisi verilenler, daha önce verdikleri ve emir defterinde bekleyen alış veya satış emirlerini iptal edebilir, değiştirebilir veya öncelik kurallarına uymak kaydıyla kendi emirlerini karşılayabilirler.

(3) İşlemler fiyat ve zaman önceliği kuralına uygun olarak eşleştirilir.

(4) Farklı emir tiplerine ve/veya farklı seanslara göre eşleşme kuralları Yönetim Kurulu tarafından belirlenebilir.

(5) Piyasaların işleyişine destek olmak üzere piyasa yapıcılar ve/veya likidite sağlayıcılar görevlendirilebilir. Bunlara ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Öncelik kuralları

MADDE 19- (1) Piyasalarda limit fiyatlı emirler karşılanırken daha düşük fiyatlı satım emirleri, daha yüksek fiyatlı satım emirlerinden; daha yüksek fiyatlı alım, daha düşük fiyatlı alım emirlerinden önce karşılanır.

(2) Emirlerde fiyat eşitliği halinde zaman açısından daha önce intikal ettirilen emirler öncelikle karşılanır.

(3) Değiştirilen emirlerin öncelik durumları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(4) Yönetim Kurulu tarafından farklı emir tiplerine ve/veya farklı seanslara göre öncelik kuralları belirlenebilir.

İşlemlerde uygulanacak fiyat adımları

MADDE 20- (1) Piyasalarda fiyat adımları farklı niteliklerdeki kıymetli madenler ve işlem gören para birimi bazında Genel Müdür tarafından belirlenir.

Valör süreleri

MADDE 21- (1) KMP'de işlemlerin takasının valör tarihinde yapılması gereklidir. Tarafların anlaşarak valör süresini ötelemelerine ilişkin esaslar Genel Müdür tarafından düzenlenir.

(2) KMÖP'de valör tarihi kıymetli madenin ödünç veren tarafından ödünç alan tarafa teslim edildiği tarihtir. Ödünç alan tarafın yükümlülüğünü yerine getirme tarihi ise vadedir.

(3) Piyasalarda valör süreleri Genel Müdürce belirlenir.

Referans fiyatlı işlemler

MADDE 22- (1) Yurtdışı piyasalarda ya da Borsada oluşan referans fiyatlar baz alınarak, bu fiyatın belirli limitler dahilinde altında veya üzerinde verilecek fiyatlarla eşleşmesi suretiyle işlem gerçekleştirilmesine ilişkin esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

(2) Referans fiyatlı işlemlerde hangi piyasadaki fiyatın esas alınacağı, işlemlerin takasının hangi valörlerde yapılacağı, hangi para birimlerinin kullanılacağı, hangi metal tiplerinin işleme konu olacağı, emirlerin kabul süresi ve risk yönetim usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Kredi karşılığı bloke işlem esasları

MADDE 23- (1) İşlem yapma yetkisi verilenlerin, almış olduğu kıymetli madenlerin takas yükümlülüğünün tamamlanması için bankalardan kullanacağı kredinin teminatının karşılığı olarak takası yapılan ve Borsa nezdindeki hesabında bulunan kıymetli madenlerin, işlem yapma yetkisi verilenin belirleyeceği banka lehine bloke edilmesine ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Resmî müzayede işlem esasları

MADDE 24- (1) Mahkemelerin, icra dairelerinin ve diğer resmî dairelerin Piyasada yapılmasına gerek gördükleri kıymetli madenlerin satım işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdür tarafından belirlenir.

Oluşan fiyatların ve işlemlerin Borsa kaydına alınması ve ilanı

MADDE 25- (1) Piyasalarda gerçekleştirilen ve Borsaya bildirilen işlemlere ilişkin fiyatlar ve işlem miktarları Borsa kaydına alınır.

(2) Gerçekleşen işlemler sonucunda oluşan fiyatlar ve bu fiyatlardan yapılan toplam işlem bilgileri Genel Müdür tarafından belirlenen yöntemlerle ilan edilir.

(3) Fiyat oluşmaması halinde gösterge niteliğinde olan fiyatların hesaplama ve yayım yöntemleri Genel Müdür tarafından belirlenir.

İşlem raporları

MADDE 26- (1) Piyasalarda yapılan tüm işlemlere ilişkin fiyat, miktar, tutar ve işlem taraflarının belirtildiği işlem raporları Genel Müdür tarafından belirlenen usul ve esaslarda elektronik ortamda işlem gerçekleştirenlere dağıtılır veya işlem gerçekleştirenlerin erişimlerine hazır hale getirilir.

(2) Piyasalarda işlem yapma yetkisi verilenler, Borsadan temin ettikleri işlem raporlarını kullanarak kendi kayıtlarını oluştururlar. İşlem raporlarındaki bilgiler hakkında herhangi bir uyumsuzluk oluşması durumunda Borsa kayıtları esas alınır.

Borsa dışı işlemlerin Borsaya bildiri

MADDE 27- (1) İşlem yapma yetkisi verilenlerin alım satım işlemlerinin Borsa sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi esas olmakla birlikte işlem yapma yetkisi verilenlerin, Borsa dışında yapacakları standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin karşılıklı alım satım işlemlerini, Yönetim Kurulunca belirlenen süre, usul ve esaslara göre Borsaya bildirmeleri zorunludur. Ancak ilk kez ithalat yoluyla gelenler ve cevherden üretilen kıymetli maden işlemleri Borsa dışında gerçekleştirilemez.

(2) Borsa dışında gerçekleştirilen işlemler de Borsa işlemi olarak kabul edilir. Borsa dışında gerçekleşen işlemler için, Borsada gerçekleştirilmesi halinde ödenmesi gereken işlem komisyonlarının iki katına kadar belirleme yetkisi Yönetim Kurulundadır.

Piyasalarda emirlerin ve işlemlerin Borsa tarafından iptali

MADDE 28- (1) Piyasalarda, işleme taraf olanlardan en az birinin başvurusu üzerine veya re'sen, bekleyen emirlerin veya gerçekleşen işlemlerin tamamı veya bir kısmı Yönetim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde iptal ve ilan edilebilir.

(2) İşlem iptalinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve Kurul tarafından onaylanan oran ve/veya miktarda ücret alınabilir.

Üyelerin müşteri işlemleri ile ilgili yükümlülükleri

MADDE 29- (1) Piyasalarda müşteri nam ve hesabına üyelerin yapacakları veya müşterilerin üyeler üzerinden gerçekleştirecekleri işlemlere ve saklamaya ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ödünç Piyasası İşlemlerine İlişkin Özel Hükümler

İşlem yapma yetkisi verilmesi

MADDE 30- (1) Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup Borsaya üye olmak suretiyle KMP'de işlem yapma yetkisi bulunanlardan başvurusu Genel Müdür tarafından uygun görülenlere KMÖP'de işlem yapma yetkisi verilebilir.

(2) Yatırım fonları ödünç işlemlerini, KMÖP'de işlem yapma yetkisi olan ve fonun alım satım işlemlerine aracılık yapan kıymetli madenler piyasası aracı kuruluşları vasıtasıyla gerçekleştirebilirler.

Ödünç işlemlerine konu olabilecek kıymetli madenler

MADDE 31- (1) KMÖP'de, KMP'de işlem gören kıymetli madenlerden Genel Müdür tarafından belirlenen çeşit ve tiptekiler için ödünç işlemleri gerçekleştirilir.

(2) İthalat yoluyla ya da cevherden üretim yoluyla gelen kıymetli madenler bu Yönergenin 12 nci maddesi uyarınca alım satım işlemi görmeden ödünç işlemine konu olamaz.

Ödünç işlemleri

MADDE 32- (1) Ödünç işlemleri belirlenen seans saatleri ve işlem kuralları çerçevesinde, kıymetli maden arz edenler ve kıymetli maden talep edenlerce fiyatın, vadenin ve ödünç miktarının serbestçe belirlendiği, vade sonunda asıl değer ve ilave değer ödünç verilen kıymetli maden cinsinden veya Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre önceden belirlenen bir para birimi üzerinden ödünç alan tarafından ödünç veren tarafa ödendiği, işlemlere ilişkin takasın Takas Merkezi tarafından gerçekleştirildiği işlemlerdir.

(2) Vade tarihinde teslim edilmesi gereken asıl değer veya ilave değer kıymetli maden veya para cinsinden teslim edilmesine ilişkin olarak Yönetim Kurulu düzenleme yapar.

(3) Katılım bankacılığı esaslarına uygun olarak ödünç işlemlerinin gerçekleştirilmesine yönelik düzenleme yapmaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

Asıl değer ve ilave değer

MADDE 33- (1) Asıl değer, ödünç verilen veya alınan kıymetli madeni ifade eder.

(2) İlave değer, asıl değer ödünç verilmesi veya alınması işleminde belirlenen fiyata bağlı olarak oluşan vade sonundaki müspet değer farkıdır. Bu fark taraflarca sıfır olarak da belirlenebilir.

İşlem birimleri

MADDE 34- (1) Ödünç işlemleri ağırlık birimi üzerinden yapılır. Vade sonu yükümlülükleri Genel Müdür tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde kıymetli maden, Türk lirası veya Genel Müdür tarafından belirlenen yabancı para birimi cinsinden yerine getirilebilir.

Ödünç işlemlerinde fiyat

MADDE 35- (1) Ödünç işlemlerinde fiyat; getiri oranıdır.

(2) Fiyat, kıymetli madenin parasal tutarına değil miktarına ilişkindir.

(3) Ödünç işlemine konu kıymetli madenin cinsi ve ayarı ile vade tarihi, para birimi, asıl değer yükümlülüklerini yerine getirme tercihleri aynı olan emirler içinde, ödünç alma emirleri için en iyi fiyat, en yüksek getiri oranlı emirdir; ödünç verme emirleri için en iyi fiyat, en düşük getiri oranlı emirdir.

Geri çağırılabilirlik ve erken teslim

MADDE 36- (1) Geri çağırılabilirlik, ödünç veren tarafın emirde yer alan vade tarihinden önce yükümlülüğün yerine getirilmesini talep etme hakkını ifade eder.

(2) Erken teslim, ödünç alınan kıymetli madenin ödünç alan tarafın vadesinden önce ödünç verene teslim edilme hakkını ifade eder.

(3) Geri çağırma ve erken teslim durumunda ilave değer hesaplanmasında kısıtleyevm uygulanır.

(4) Geri çağırmaya ve erken teslimine ilişkin diğer usul ve esaslar Genel Müdür tarafından belirlenir.

Ödünç emirlerinde bulunması gereken unsurlar

MADDE 37- (1) Ödünç emirlerinde bulunacak asgari unsurlar Genel Müdür tarafından belirlenir.

İşlem valörü

MADDE 38- (1) KMÖP'de işlem valörü Genel Müdür tarafından aksi kararlaştırılmamışsa işlemin gerçekleştirildiği gündür.

İşlem vadeleri

MADDE 39- (1) İşlem vadesinin üst sınırı 365 takvim günüdür.

Ödünç emirlerinin eşleştirilmesi

MADDE 40- (1) Ödünç işlemleri, öncelik kurallarına uygun olarak aynı fiyatlı en iyi ödünç alma ve en iyi ödünç verme emirlerinin eşleştirilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

(2) Bilgi dağıtım ekranlarında yayımlanması halinde sisteme girilen emirlerden her vadede fiyat ve zaman önceliği kuralına göre sıralanan en iyi emirler, ilgililere ulaştırılır.

(3) Gerçekleşen işlemler işlemin taraflarına Genel Müdür tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde bildirilir.

Ödünç işlemlerinde öncelik kuralları

MADDE 41- (1) Emir eşleştirmeleri fiyat ve zaman önceliği kurallarına göre gerçekleştirilir.

(2) Piyasaya iletilen emirler karşılanırken daha yüksek fiyatlı ödünç alma emirleri, daha düşük fiyatlı ödünç alma emirlerinden; daha düşük fiyatlı ödünç verme emirleri, daha yüksek fiyatlı ödünç verme emirlerinden önce karşılanır.

Gerçekleşen işlemlerin ilanı

MADDE 42- (1) KMÖP'de gerçekleşen işlemler sonucunda, her vadede oluşan fiyatlar, getiri oranları ve bu oranlardan gerçekleşen toplam işlem miktarları seans bitiminde Genel Müdür tarafından belirlenen yöntemler ile ilan edilir.

Ödünç yenileme işlemleri

MADDE 43- (1) Ödünç işlemi, tarafların anlaşması halinde bir defadan fazla yenilenebilir.

(2) Yenileme işlemlerine ilişkin uygulama esasları Genel Müdür tarafından belirlenir. Yenileme durumunda vadenin belirlenmesinde önceki işlemler dikkate alınmaz.

(3) Yenileme işlemlerinde, Borsa tarafından işlem komisyonu tahsil edilir.

Ödünç işlemlerinde takas ve temerrüt esasları

MADDE 44- (1) Vade sonunda ödünç alan taraf ödünç aldığı kıymetli maden ile artı değeri Takas Merkezine teslim etmekle yükümlüdür. Yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin diğer usul ve esaslar Genel Müdür tarafından belirlenir.

(2) Ödünç alan taraf vade sonunda yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde temerrüde düşer. Bu durumda herhangi bir ihtara, taahhüdünü yerine getirmeyen üyenin rızasını almaya gerek olmaksızın teminatlar nakde dönüştürülerek, Borsa tarafından üyenin karşı tarafa olan yükümlülükleri yerine getirilir.

(3) Genel Müdür, temerrüt sürecinin yürütülmesi için usul ve esasları düzenler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teminatlar ve İşlem Limiti

Piyasalarda risk yönetimi ve teminatlar

MADDE 45- (1) Kıymetli Madenler Piyasasında risk yönetimi, esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenen, işlem öncesinde ve/veya işlem sonrasında risk hesaplaması yapılarak teminat alınması, gerçekleşen işlemler nedeniyle oluşan yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, gerçekleşen işlemlere bağlı oluşan yükümlülüğün ve teminatların değişen piyasa koşullarına ve valör tarihlerine göre yeniden değerlendirilerek gerekirse ilave teminat istenmesi hususlarını kapsar.

(2) Piyasalarda işlem yapma yetkisi verilenler Yönetim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde teminat yatırmakla yükümlüdür.

(3) Birinci fıkra kapsamında, KMP’de işlem yapma yetkisi verilenlerin, alım ve satım emirleri ve/veya işlemleri dikkate alınarak hesaplanan net veya brüt pozisyonları, mevcut işlem teminatlarının Yönetim Kurulu tarafından belirlenen belli bir katı şeklinde de sınırlandırılabilir.

(4) KMP’de işlem yapma yetkisi verilenler, işlem teminatlarını her zaman artırabilir veya Borsanın belirleyeceği alt sınırdan aşağı olmamak üzere azaltabilirler. Teminatların azaltılmasında işlem yapma yetkisi verilenlerin riskleri dikkate alınır.

(5) KMP’de teminat sınırlarının aşılması halinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde pozisyonların azaltılması veya yapılacak teminat tamamlama çağrısının gereğinin yerine getirilmesi istenebilir.

(6) KMÖP’de ödünç alan taraf, tesis ettiği teminatların % 100’ünden az olmak kaydıyla en fazla Yönetim Kurulunca belirlenen oran kadar kıymetli maden ödünç alabilir. Teminatlar ve pozisyonlar en az günde bir defa olmak üzere belirli aralıklarla değerlendirilir. Değerleme sonucunda teminat eksiği olanlara Yönetim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde teminat tamamlama çağrısı yapılır ve belirlenecek süre ve tutarlarda ek teminatın tesisi sağlanır.

(7) Teminatların yatırılmasına ve çekilmesine, farklı valörlere göre işlem limitleri belirlenmesine ve teminat eksiği oluşması halinde teminat tamamlama çağrısı yapılmasına, işlem limitlerinin aşılması halinde emir kabul edilmemesine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(8) Teminatların yükseltilmesi veya tamamlanması gerektiği durumlarda ilave veya eksik teminatını belirlenen süre içinde tamamlanmaması halinde yapılacak işlemler Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(9) Teminatların Takasbanka aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Piyasalarda teminat olarak kabul edilenler

MADDE 46- (1) Teminat olarak;

- a) Türk Lirası,
 - b) ABD doları ve euro olarak belirlenen efektif ve dövizler,
 - c) Türk Lirası ve ABD doları şeklindeki kesin ve süresiz banka teminat mektupları,
 - ç) Her türlü Devlet Tahvil ve Hazine Bonoları, kira sertifikaları
 - d) Borsada işlem gören kıymetli madenler ile bunlar dışında Yönetim Kurulu tarafından kararlaştırılan ve Kurulca uygun görülen kıymetler kabul edilir.
- (2) Teminatların değerlemesine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Gerçekleşen İşlemlere İlişkin Yükümlülükler

Borsa işleminin takası

MADDE 47- (1) Kıymetli maden için takas merkezi Borsadır. Kıymetli maden fiziki takası ve saklaması Borsa tarafından belirlenen kıymetli maden saklama kasalarında gerçekleştirilir.

(2) Piyasada para için Takas Merkezi Takasbank olarak belirlenebilir. Bu durumda merkezi takas kurumuna ilişkin hükümler geçerli olur. Takasbank bu işlemlere yardımcı olmak için muhabir banka kullanabilir.

Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi

MADDE 48- (1) Takas işlemlerinde teslim karşılığı ödeme prensibi uygulanır. Takas yükümlülüklerini yerine getirmeyen üyelerin takas alacakları ödenmez.

(2) Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sürecinde takas ve mutabakat saatleri Genel Müdür tarafından belirlenir.

(3) KMP'de gerçekleşen alış ve satış işlemleri elektronik olarak Takas Merkezine iletilir. Kıymetli maden borcu olan tarafın yükümlülüğü, satılan kıymetli madeni belirlenen şartlarla Takas Merkezine teslim ederek bedelini tahsil etmek, kıymetli maden alacağı olan tarafın yükümlülüğü ise belirlenen şartlara uygun olarak satın aldığı kıymetli madenin bedelini Takas Merkezine ödeyerek kıymetli madeni teslim almaktır.

(4) Cevherden üretilen altın dışındaki standart dışı kıymetli madenler ile ithalat yoluyla gelen standart dışı kıymetli madenlerin kendinden kendine alış satış işleminde, Borsa yetkilileri tarafından görülmek kaydıyla takas Borsa dışında ayar raporu esas alınarak gerçekleştirilebilir. Bu tür işlemlerde kıymetli maden Takas Merkezine teslim edilmiş gibi işlem ve çekme komisyonları tahsil edilir. Müsteşarlık tarafından uygun görülen özel durumlardaki cevherden üretilen standart dışı altın için de bu madde hükümleri uygulanır.

(5) Takas işlemleri, takas hesabına yatırılan kıymetli maden tutarının parasal alacaklı tarafın hesabına aktarılması ve Takas Merkezine teslim edilen kıymetli maden miktarının da kıymetli maden alacaklı tarafın hesabına aktarılmasıyla tamamlanmış olur.

(6) Takas aşamasında ilgilinin net borç ve alacak tutarları ilgili kıymetli madenin saf kısmı üzerinden hesaplanır.

(7) Kıymetli maden teslimatı, gerçekleşen işlemin konusu olan kıymetli madenin türünde ve tipinde yapılır.

Temerrüt

MADDE 49- (1) Piyasalarda, belirlenen takas süresi ve esasları çerçevesinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf temerrüde düşmüş olur.

(2) Kıymetli maden veya parasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi için takas gününde belirlenen saatten sonra ancak aynı gün içinde yerine getirilmesi durumunda ve alacaklı taraf veya alacaklı tarafların aksine bir talebi olmaması halinde temerrüt hükümleri uygulanmayabilir.

(3) Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde temerrüde düşenden temerrüt halini sona erdirmesi için, Genel Müdür tarafından bir sonraki takas gününe kadar ilave bir süre verilebilir. Bu sürenin sonunda işlem konusu kıymetli maden, kendisine teslimat yapılmayan tarafa, alıcı veya satıcı olmasına göre Borsa tarafından re'sen aldırılır veya sattırılır.

(4) Aynı özelliklerde kıymetli madenin piyasadan temin edilememesi halinde benzer özelliklerde kıymetli maden işlemi gerçekleştirilebilir.

(5) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan alım satımın sonuçları, yerine getirilmeyen alım veya satıma göre daha olumlu ise, herhangi bir işlem yapılmaz. Yeni işlem eskisine göre daha olumsuz şartlarda yapılmışsa, yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf, aradaki farkı Borsaya ya da Takas Merkezine ödemek zorundadır. İşlem konusu kıymetli madeni satın almak veya satmak mümkün olmamışsa ve/veya anapara, diğer farklar ve temerrüt faizi gibi yükümlülüğün gerektirdiği ödemeler yapılmamışsa, ödenmesi gereken para, ilgilinin yatırmış olduğu teminatlardan re'sen karşılanır.

(6) Temerrüde düşen taraftan, temerrüde düştüğü tarihten itibaren, taahhüdünü yerine getirdiği tarihe kadar ve tesliminde temerrüde düşülen kıymetli madenin takas tarihindeki ağırlıklı ortalama fiyatlardan, fiyat oluşmamış ise esasları Genel Müdür tarafından belirlenen bir referans fiyattan hesaplanan toplam borsa değerleri veya nakit borcu esas alınarak, Borsa Repo Ters Repo Pazarı'nda, Borsa Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı'nda veya TCMB İnterbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanın iki katı faiz oranından hesaplanan faiz tutarı tahsil olunur. Tahsil edilen temerrüt faizinin ne kadarının temerrütten zarar gören taraf ya da taraflara ödeneceğine ilişkin esaslar Genel Müdür tarafından belirlenir.

(7) Temerrüt devam ettiği sürece, temerrüde düşen tarafın temerrüde konu alacaklarına bloke konulur.

(8) Temerrüde ilişkin sürecin Takasbank tarafından yürütülmesi halinde, Takasbank'ın Kıymetli Madenler Piyasası ile ilgili düzenlediği mevzuat hükümleri uygulanır.

Erken takas

MADDE 50- (1) Genel Müdür takasın, belirlenen süreden önce gerçekleştirilmesi halinde uygulanacak usul ve esasları belirler.

Kıymetli madenin kasadan fiziki teslimi

MADDE 51- (1) Takas Merkezindeki hesabında kıymetli madeni olan işlem yapma yetkisi verilenler, yetkilileri tarafından imzalanmış bir kıymetli maden çekme yazısını ibraz ederek takas yetkilisi aracılığı ile kıymetli madeni teslim alır. Kıymetli maden çekme yazısı güvenliği sağlanmış elektronik ortamda da gönderilebilir, bu durumda yazılı talimat aranmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Rafineriler

Borsanın rafinerilerle ilgili yetkileri

MADDE 52- (1) Müsteşarlık tarafından yapılan düzenlemeler ve bu Yönergede belirlenen esaslar çerçevesinde; Borsada kıymetli madenleri işlem görecekt rafinerilerin listesini hazırlamak ve ilan etmek, Türkiye’de kurulu rafinerilerin ve uluslararası rafinerilerin listeye dahil olma başvurularını inceleyip sonuçlandırmak ve listede yer alan Türkiye’de kurulu rafinerilerin ilgili mevzuat kapsamında denetimini yapmak Borsanın yetkisindedir.

Rafineri Listesi

MADDE 53- (1) Rafineri Listesinde yer almak için başvuran Türkiye’de kurulu rafinerinin Rafineri Tebliğinde yer alan şartları sağlaması gerekir. Söz konusu Tebliğde yer alan sermaye şartı ile son üç yılda rafine ettiği kıymetli maden miktarına ilişkin koşulların tespitini teminen Kurul listesinde yer alan bağımsız denetim kuruluşlarından birine inceleme yaptırılır.

(2) Rafineri Tebliği uyarınca Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecekt uluslararası rafineriler, LBMA’nın ve LPPM’nin yayımladığı listeler göz önüne alınarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve liste halinde ilan edilir.

(3) LBMA’nın ve LPPM’nin yayımladığı listelerde yer almayan yabancı rafineriler, Dubai Multi Commodity Centre, Indian Bullion Market Association ve benzeri kuruluşların yayımladığı listeler göz önüne alınarak ve asgari olarak Türkiye’de kurulu rafinerilerin sağlaması gereken şartları yerine getirmeleri halinde Yönetim Kurulu tarafından kabul edilebilir.

(4) Gerekli tüm şartları haiz olduğu tespit edilen rafineriler, Borsaca yayımlanan rafineri listesinde ilan edilir.

(5) Başvurunun kabul edilip edilmemesine bakılmaksızın, başvuru sonrasında yapılacak ilgili masraflar, başvuruda bulunan rafineri tarafından karşılanır.

(6) Rafineri Tebliği’nde belirtilen koşullar dışında piyasanın sağlıklı işlemlerini teminen Yönetim Kurulu tarafından ek şartlar getirilebilir, teminat istenebilir.

(7) Rafineri başvurularında yapılacak inceleme usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(8) Rafineri listesinden çıkarılma koşulları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(9) Yönetim Kurulu, Türkiye’de kurulu rafinerilerin Rafineri Listesi’nde yer almak için yaptıkları ilk başvuruları için bir defa olmak üzere ve Rafineri Listesinde yer aldıkları süreçte yıllık olarak ücret alınmasına karar verebilir. Bu ücretler Kurul onayı ile yürürlüğe girer.

Rafinerilerin denetimi

MADDE 54- (1) Borsada kıymetli madenleri işlem gören ve Türkiye’de faaliyet gösteren rafineriler tarafından üretilen külçeler ve/veya granüller bir takvim yılında en az üç defa ayar analizine tutulur.

(2) Borsa Rafineri Listesinde yer alan tüm rafinerilerin analizleri Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından yapılabilir.

(3) Borsa Rafineri Listesinde yer alan ancak LBMA listesinde yer almayan rafinerilerin denetimlerinin Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından veya yurt dışında ayar denetiminde bulunmak üzere LBMA tarafından kabul edilmiş ve süpervizör olarak hizmet vermekte olan firmalara yaptırılması konusunda karar yetkisi Piyasanın bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısındadır.

(4) Ayar analizi ile ilgili yapılacak harcamalar ilgili rafineriden tahsil edilir.

(5) Ayar denetim ve analizine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

(6) Borsada kıymetli madenleri işlem gören ve Türkiye’de faaliyet gösteren rafinerilerin ürettiği külçeler ve/veya granüller hakkında Borsaya bir şikayet gelmesi durumunda yapılacak işlemler Genel Müdür tarafından belirlenir. İşlemler tamamlandığında şikayete ilişkin yapılanlar hakkında Yönetim Kurulu bilgilendirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Dönüşüm İşlemleri

Dönüşüm işlemleri

MADDE 55- (1) Dönüşüm işleminin tarafları Borsa dışında aralarında anlaşarak ve akabinde bu anlaşmayı Borsaya bildirerek Takas Merkezinde saklanan kıymetli madenleri istenilen tip kıymetli madene dönüştürebilir.

(2) Dönüşüm işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdür tarafından belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Ücret ve Komisyonlar

İşlem komisyonları

MADDE 56- (1) İşlem komisyonları, Piyasalara, işlem gören kıymetli maden cinsine, standardına cevher ya da cevherden üretim olup olmamasına, işlemin niteliğine ve işlemin taraflarına göre Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul onayıyla yürürlüğe girer.

(2) Tüm işlem komisyonları aksi düzenlenmedikçe kıymetli madenin has miktarı üzerinden varsa ilgili vergiler de eklenerek tahsil edilir. Yönetim Kurulu, kurul onayı ile Piyasa yapıcılar ya da likidite sağlayıcılar için işlem komisyonlarında teşvik edici indirimler sağlayabilir.

(3) İşlem komisyonlarının hesaplama ve tahsil esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Çekme komisyonları

MADDE 57- (1) Borsa kasasından veya Borsanın yetkilendirdiği diğer teslim yerlerinden kıymetli madeni fiziki olarak teslim alanlardan, Borsa kasasından çektikleri kıymetli maden miktarı ve metalin TL/Kg referans fiyatı üzerinden has miktarı dikkate alınarak hesaplanan parasal tutar üzerinden kıymetli maden bazında ve standart olup olmadığı, ya da cevherden üretilip üretilmediğine bağlı olarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenip Kurulca onaylanan çekme komisyonu tahsil edilir.

(2) Piyasa yapımcılar likidite sağlayıcılar ya da anlaşmalı teslimat merkezleri için çekme komisyonlarında Borsa Yönetim Kurulu tarafından indirim yapılabilir.

(3) Dönüşüm işlemlerinde, fiziki teslimli vadeli işlemlerde, ödünç işlemlerinde ve farklı teslim merkezlerinde çekme komisyonunun uygulanıp uygulanmayacağı Yönetim Kurulunca belirlenir.

Saklama komisyonu

MADDE 58- (1) Borsa kasasında tutulan kıymetli madenler bazında saklama komisyonu Yönetim Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilgililerden tahsil edilir.

(2) Tüm saklama komisyonları kıymetli madenin has miktarı üzerinden alınır.

(3) TCMB, Piyasa yapımcılar likidite sağlayıcılar, anlaşmalı teslimat merkezleri ya da kurumsal yatırımcılar için Genel Müdür saklama komisyonlarında indirim yapılabilir.

(4) Dönüşüm işlemlerinde, fiziki teslimli vadeli işlemlerde, ödünç işlemlerinde ve farklı teslim merkezlerinde, saklama komisyonu uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Dışarıya saklama hizmeti verilmesi

MADDE 59- (1) KMP'de işlem yapma yetkisi olmayan kişi ve kuruluşlar adına ve hesabına, saklama sözleşmesi yapılmak suretiyle Borsada işlem görmüş standart işlenmemiş kıymetli madenlerin Borsada saklanması yapılabilir. Bunlar için Genel Müdür kararı ile işlem yapma yetkisi verilenlere uygulanan tarifeden farklı saklama ve çekme komisyonu belirlenebilir.

Müsteşarlığa bilgi verme ve Müsteşarlığın yetkisi

MADDE 60- (1) Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik gereği verilen işlem yapma yetkisinin geçici olarak kaldırılmasını veya iptal edilmesini gerektiren disiplin cezalarının verilmesi halinde durum ayrıca Müsteşarlığa bildirilir.

(2) Yukarıdaki fıkrada belirtilen Piyasalarda işlem yapma yetkisi verilenlerin kıymetli madenler ilgili işlemleri, hesapları, kayıtları ve defterleri Müsteşarlığın denetimine ve gözetimine tabidir.

Yönergede hüküm bulunmayan hâller

MADDE 61- (1) Bu Yönergede yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Genel Müdürün Düzenleme Yetkisi

MADDE 62 - (1) Yönetim Kurulu, bu Yönerge kapsamında; 5, 15, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 30, 31, 34, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 48, 49, 50, 55. maddelerde ve 54 üncü maddenin 6 ncı fıkrasında, 58 inci maddenin 3 üncü fıkrasında, 59 uncu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan hususlarda Genel Müdüre düzenleme yapmaya yetki verebilir.

Yürürlük

MADDE 63- (1) Bu Yönerge, 27/09/2017 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 64- (1) Bu Yönerge hükümlerini Genel Müdür yürütür.

Revizyon

MADDE 65- (1) 24/11/2017 tarihinde belgede aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

KIYMETLİ MADENLER PİYASASI VE KIYMETLİ MADENLER ÖDÜNÇ PİYASASI YÖNERGESİ REVİZYON KARŞILAŞTIRMA TABLOSU	
ESKİ METİN	YENİ METİN
Cevherden üretilen kıymetli madenler MADDE 11 – (2) Altın dışındaki standart dışı kıymetli madenler Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu Kurumun belirleyeceği kuruluşlarca düzenlenecek ayar raporunda yer alan brüt miktarlarına, has miktarına ve ayarına göre işlem görür. Bu kıymetli madenler Borsa kasasına Yönetim Kurulu tarafından belirlenen belgeler ile birlikte teslim edilir ya da Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslara göre Borsa dışında kontrol edilerek işlem görmesi sağlanır.	Cevherden üretilen kıymetli madenler MADDE 11 – (2) <u>Rafinaj işlemine tabi tutulmayan yurt içinde cevherden üretilen dore bar, granül ve diğer şekillerdeki</u> altın dışındaki standart dışı kıymetli madenler Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu Kurumun belirleyeceği kuruluşlarca düzenlenecek ayar raporunda yer alan brüt miktarlarına, has miktarına ve ayarına göre işlem görür. Bu kıymetli madenler Borsa kasasına Yönetim Kurulu tarafından belirlenen belgeler ile birlikte teslim edilir ya da Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslara göre Borsa dışında kontrol edilerek işlem görmesi sağlanır. <u>Müsteşarlık tarafından uygun görülen özel durumlardaki cevherden üretilen standart dışı altın için de bu madde hükümleri uygulanır.</u>

<p>Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi MADDE 48 –</p> <p>(4) Altın dışında cevherden üretilen kıymetli madenler ve ithalat yolu ile gelenler dahil standart dışı kıymetli madenlerin kendinden kendine alış satış işleminde, Borsa yetkilileri tarafından görülmek kaydıyla takas Borsa dışında ayar raporu esas alınarak gerçekleştirilebilir. Bu tür işlemlerde kıymetli maden Takas Merkezine teslim edilmiş gibi işlem ve çekme komisyonları tahsil edilir.</p>	<p>Alım satım yükümlülüklerinin yerine getirilmesi MADDE 48 –</p> <p>(4) <u>Cevherden üretilen altın dışındaki standart dışı kıymetli madenler ve ithalat yoluyla gelen</u> standart dışı kıymetli madenlerin kendinden kendine alış satış işleminde, Borsa yetkilileri tarafından görülmek kaydıyla takas Borsa dışında ayar raporu esas alınarak gerçekleştirilebilir. Bu tür işlemlerde kıymetli maden Takas Merkezine teslim edilmiş gibi işlem ve çekme komisyonları tahsil edilir. <u>Müsteşarlık tarafından uygun görülen özel durumlardaki cevherden üretilen standart dışı altın için de bu madde hükümleri uygulanır.</u></p>
--	---

(2) 14/05/2018 tarihinde belgede aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

KIYMETLİ MADENLER PİYASASI VE KIYMETLİ MADENLER ÖDÜNCÜ PİYASASI YÖNERGESİ REVİZYON KARŞILAŞTIRMA TABLOSU	
ESKİ METİN	YENİ METİN
<p>Temerrüt MADDE 49- (1) Piyasalarda, belirlenen takas süresi ve esasları çerçevesinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf temerrüde düşmüş olur.</p> <p>(2) Kıymetli maden veya parasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi için takas gününde belirlenen saatten sonra ancak aynı gün içinde yerine getirilmesi durumunda ve alacaklı taraf veya alacaklı tarafların aksine bir talebi olmaması halinde temerrüt hükümleri uygulanmayabilir.</p> <p>(3) Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde temerrüde düşenden temerrüt halini sona erdirmesi için, Genel Müdür tarafından bir sonraki takas gününe kadar ilave bir süre verilebilir. Bu sürenin sonunda işlem konusu kıymetli maden, kendisine teslimat yapılmayan tarafa, alıcı veya satıcı olmasına</p>	<p>Temerrüt MADDE 49- (1) Piyasalarda, belirlenen takas süresi ve esasları çerçevesinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf temerrüde düşmüş olur.</p> <p>(2) Kıymetli maden veya parasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi için takas gününde belirlenen saatten sonra ancak aynı gün içinde yerine getirilmesi durumunda ve alacaklı taraf veya alacaklı tarafların aksine bir talebi olmaması halinde temerrüt hükümleri uygulanmayabilir.</p> <p>(3) Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde temerrüde düşenden temerrüt halini sona erdirmesi için, Genel Müdür tarafından bir sonraki takas gününe kadar ilave bir süre verilebilir. Bu sürenin sonunda işlem konusu kıymetli maden, kendisine teslimat yapılmayan tarafa, alıcı veya satıcı olmasına</p>

<p>göre Borsa tarafından re'sen aldırılır veya sattırılır.</p> <p>(4) Aynı özelliklerde kıymetli madenin piyasadan temin edilememesi halinde benzer özelliklerde kıymetli maden işlemi gerçekleştirilebilir.</p> <p>(5) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan alım satımın sonuçları, yerine getirilmeyen alım veya satıma göre daha olumlu ise, herhangi bir işlem yapılmaz. Yeni işlem eskisine göre daha olumsuz şartlarda yapılmışsa, yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf, aradaki farkı Borsaya ya da Takas Merkezine ödemek zorundadır. İşlem konusu kıymetli madeni satın almak veya satmak mümkün olmamışsa ve/veya anapara, diğer farklar ve temerrüt faizi gibi yükümlülüğün gerektirdiği ödemeler yapılmamışsa, ödenmesi gereken para, ilgilinin yatırmış olduğu teminatlardan re'sen karşılanır.</p> <p>(6) Temerrüde düşen taraftan, temerrüde düştüğü tarihten itibaren, taahhüdünü yerine getirdiği tarihe kadar ve tesliminde temerrüde düşülen kıymetli madenin takas tarihindeki ağırlıklı ortalama fiyatlardan, fiyat oluşmamış ise esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenen bir referans fiyattan hesaplanan toplam borsa değerleri veya nakit borcu esas alınarak, Borsa Repo Ters Repo Pazarı'nda, Borsa Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı'nda veya TCMB İnterbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanın iki katı faiz oranından hesaplanan faiz tutarı tahsil olunur. Tahsil edilen temerrüt faizinin ne kadarının temerrütten zarar gören taraf ya da taraflara ödeneceğine ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.</p>	<p>göre Borsa tarafından re'sen aldırılır veya sattırılır.</p> <p>(4) Aynı özelliklerde kıymetli madenin piyasadan temin edilememesi halinde benzer özelliklerde kıymetli maden işlemi gerçekleştirilebilir.</p> <p>(5) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan alım satımın sonuçları, yerine getirilmeyen alım veya satıma göre daha olumlu ise, herhangi bir işlem yapılmaz. Yeni işlem eskisine göre daha olumsuz şartlarda yapılmışsa, yükümlülüğünü yerine getirmeyen taraf, aradaki farkı Borsaya ya da Takas Merkezine ödemek zorundadır. İşlem konusu kıymetli madeni satın almak veya satmak mümkün olmamışsa ve/veya anapara, diğer farklar ve temerrüt faizi gibi yükümlülüğün gerektirdiği ödemeler yapılmamışsa, ödenmesi gereken para, ilgilinin yatırmış olduğu teminatlardan re'sen karşılanır.</p> <p>(6) Temerrüde düşen taraftan, temerrüde düştüğü tarihten itibaren, taahhüdünü yerine getirdiği tarihe kadar ve tesliminde temerrüde düşülen kıymetli madenin takas tarihindeki ağırlıklı ortalama fiyatlardan, fiyat oluşmamış ise esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenen bir referans fiyattan hesaplanan toplam borsa değerleri veya nakit borcu esas alınarak, Borsa Repo Ters Repo Pazarı'nda, Borsa Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı'nda veya TCMB İnterbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanın iki katı faiz oranından hesaplanan faiz tutarı tahsil olunur. Tahsil edilen temerrüt faizinin ne kadarının temerrütten zarar gören taraf ya da taraflara ödeneceğine ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.</p>
---	---

<p>(7) Temerrüt devam ettiği sürece, temerrüde düşen tarafın temerrüde konu alacaklarına bloke konulur.</p>	<p>(7) Temerrüt devam ettiği sürece, temerrüde düşen tarafın temerrüde konu alacaklarına bloke konulur.</p> <p><u>(8) Temerrüde ilişkin sürecin Takasbank tarafından yürütülmesi halinde, Takasbank'ın Kıymetli Madenler Piyasası ile ilgili düzenlediği mevzuat hükümleri uygulanır.</u></p>
<p>Ödünç işlemlerinde fiyat MADDE 35- (1) Ödünç işlemlerinde fiyat; faiz oranı ya da kar payı oranıdır. (2) Fiyat, kıymetli madenin parasal tutarına değil miktarına ilişkindir. (3) Ödünç işlemine konu kıymetli madenin cinsi ve ayarı ile vade tarihi, para birimi, asıl değer yükümlülüklerini yerine getirme tercihleri aynı olan emirler içinde, ödünç alma emirleri için en iyi fiyat, en yüksek faiz oranlı ya da en yüksek kâr paylı emirdir; ödünç verme emirleri için en iyi fiyat, en düşük faiz oranlı ya da en düşük kâr paylı emirdir.</p>	<p>Ödünç işlemlerinde fiyat MADDE 35- (1) Ödünç işlemlerinde fiyat; getiri oranıdır. (2) Fiyat, kıymetli madenin parasal tutarına değil miktarına ilişkindir. (3) Ödünç işlemine konu kıymetli madenin cinsi ve ayarı ile vade tarihi, para birimi, asıl değer yükümlülüklerini yerine getirme tercihleri aynı olan emirler içinde, ödünç alma emirleri için en iyi fiyat, en yüksek getiri oranlı emirdir; ödünç verme emirleri için en iyi fiyat, en düşük getiri oranlı emirdir.</p>
<p>Gerçekleşen işlemlerin ilanı MADDE 42- (1) KMÖP'de gerçekleşen işlemler sonucunda, her vadede oluşan fiyatlar, kar payı veya faiz oranları ve bu oranlardan gerçekleşen toplam işlem miktarları seans bitiminde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen yöntemler ile ilan edilir.</p>	<p>Gerçekleşen işlemlerin ilanı MADDE 42- (1) KMÖP'de gerçekleşen işlemler sonucunda, her vadede oluşan fiyatlar, getiri oranları ve bu oranlardan gerçekleşen toplam işlem miktarları seans bitiminde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen yöntemler ile ilan edilir.</p>

(3) 18/03/2019 tarihinde belgede aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

KIYMETLİ MADENLER PİYASASI VE KIYMETLİ MADENLER ÖDÜNÇ PİYASASI YÖNERGESİ REVİZYON KARŞILAŞTIRMA TABLOSU	
ESKİ METİN	YENİ METİN

<p>Rafinerilerin Denetimi MADDE 54 (6) Borsada kıymetli madenleri işlem gören ve Türkiye’de faaliyet gösteren rafinerilerin ürettiği külçeler ve/veya granüller hakkında Borsaya bir şikayet gelmesi durumunda yapılacak işlemler Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.</p>	<p>Rafinerilerin Denetimi MADDE 54 (6) Borsada kıymetli madenleri işlem gören ve Türkiye’de faaliyet gösteren rafinerilerin ürettiği külçeler ve/veya granüller hakkında Borsaya bir şikayet gelmesi durumunda yapılacak işlemler Genel Müdür tarafından belirlenir. <u>İşlemler tamamlandığında şikayete ilişkin yapılanlar hakkında Yönetim Kurulu bilgilendirilir.</u></p>
	<p><u>Genel Müdürün Düzenleme Yetkisi</u> <u>MADDE 62 - (1) Yönetim Kurulu, bu Yönerge kapsamında; 5, 15, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 30, 31, 34, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 48, 49, 50, 55. maddelerde ve 54 üncü maddenin 6 ncı fıkrasında, 58 inci maddenin 3 üncü fıkrasında, 59 uncu maddenin 1 inci fıkrasında ver alan hususlarda Genel Müdüre düzenleme yapmaya yetki verebilir.</u></p> <p>* Bu maddeye istinaden, gerekli değişiklikler ilgili hükümlere işlenmiştir.</p>
<p>Yürürlük MADDE 62- (1) Bu Yönerge, 27/09/2017 tarihinde yürürlüğe girer.</p>	<p>Yürürlük MADDE 63- (1) Bu Yönerge, 27/09/2017 tarihinde yürürlüğe girer.</p>
<p>Yürütme MADDE 63- (1) Bu Yönerge hükümlerini Yönetim Kurulu yürütür.</p>	<p>Yürütme MADDE 64- (1) Bu Yönerge hükümlerini Genel Müdür yürütür.</p>